

Isumassortit
Meeqqat siunissaraagut

Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu ataatsimiititaliamut ilaasortanut tamanut
jhh@inatsisartut
Postbox 1060
3900 Nuuk

Nuuk 23. april 2019

Meeqqanut ulloq unnuarlu paaqqinniffinnik pilersitsineq ingerlatsinerlu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 1, 25. januar 2019-imeersup suliarieqqinneqarnissaanut Isumassortit tungaanniit isummersuutit inassuteqaatillu.

Isumassortit tungaanniit, ukiut marluk nalunaarutip pineqartup suliarineqarnera ilusilersorneqarneralu malinnaavigeqqissaareerlutigu, suleriaqqinnissatsinni eqqumaffissaq pingaaruteqarluinnartoq ugguuna apuukkusupparput.

Nalunaarutip suliarineqarnerani ilusilersorneqarneranilu ersarilluinnartumik takusaqattaagarput unaavoq: Isumaginninnermi Aqutsisoqarfimmi atorfilittat qanoq suliami uani aqutsisuutiginerat, qanorlu nalunaarutip iluani pinnguartiginerat.

Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliamut anngupparput, nalunaarut pineqartoq pillugu tusarniaasoqartillugu, tassunga iluarseeqqusilluta tikkuussinigt tamatigt sukariaannarlugit inissineqartartut, uagutsinnullu suli ajornerusumik kinguneqartussamik inissineqartarnerat. Tamanna susassaqartuulluni ilungersunartorujussuuvoq, tamatigummi tusarniaanernut anngussagut pillaatinerinnatsinnik pissarsissutigisaratsigit, tamannalu akuersaanngilluinnarparput!

Ulloq unnuarlu angerlarsimaffiit imminnut pigisut sisamaalluta kattulluta peqatigiiffiliorpugut atserlugu: Isumassortit. Taassuma pilersinneranut tunngavippiaasoq tassaavoq:

Naalackersuisut 24. November 2017-imi atuutilikkaminnik Nalunaarusiormata, Nalunaarut nr. 19 pilersillugu.

Nalunaarut taanna saqqummersinneqarpoq tusarniaassutigineqaqqaarnani. Pineqartut eqqorneqarnerat annertummat naammagittaalliorneq, politikerinillu ataavartumik ukiuni kingullerni marlunni paasititsiniaasaqattaarneq ingerlannikuuvarput.

Taamaaliornitta kingorna Naalackersuisut nassuerutiginnillutik Nalunaarummik nutaamik saqqummersitsiniarlutik tusarniaanermik aallartitsipput. Tusarniaassutigineqartoq Nalunaarut nr. 19, 24. November 2017-imeersumit suli ajornerulluni saqqummerpoq, tassanili periarfissinneqarpugut tusarniaanermut ilaatinneqarluta.

Peqatigiiffik Isumassortit ulloq unnuarlu angerlarsimaffiit imminnut pigisut sinnerlugit tusarniaanermut iluarseeqqusissutinik arlalissuarnik nassiussaqarpoq. Aamma ilisimavarput ulloq unnuarlu angerlarsimaffik alla uparuaatiminik nassiussaqartoq.

Tusarniaaneq naammassimmat Nalunaarut nr. 1, 25. Januar 2019 saqqummersinneqarpoq. Taanna tusarniaassutigineqartumiit **aamma suli ajornerulerluni**, tassa ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnut imminnut pigisunut ajornerusumik atugassaqartitsisussanngorluni, saqqummerpoq atuutitinneqalerlunilu.

Isumassortit

Meeqqat siunissaraagut

Taamatut Isumaginninnermi Aqutsisoqarfiup suliami uani taamatut suleriuseqarluni, susassaartunut ajornerusunik atugasseeqattaarnera, sullissatsinnut meeqqanut pisariaqartitsingaartunut tunnerluttussanngortarpoq, tamannalu meeqqat pisinnaatitaaffiini pingaartitsisuulluni pitsaanerpaamillu atugaqarnissaannik suliaqartuulluni ilungersunarluinnarpoq akuerineqarsinnaanngilluinnartoq!

Inatsisartunut ilaasortat arlallit ajornartorsiutigiligassagut paasilluarlugit uagutsitit sorsosqataapput, tassanilu Inatsisartunut ilaasortap Aqqaluaq B. Egede-p, Inuit Ataqtigiit, Inatsisartut upernaami 2019-imi ataatsimiinnissaannut oqaluuserisassanngortissimavaa, Nalunaarutip pineqartup atorunnaarsinneqarnissaannik siunnersuut imaqartoq.

Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Naalakkersuisoq siunnersuutip itigartitsissutigineqarnissaannik inassuteqarluni akissuteqarsimavoq. Oqaluuserisassa nr. 42 Inatsisartuni oqaluuserineqarpoq 2. April 2019.

Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Naalakkersuisup Inatsisartut oqaluttarfianniit oqaasii:

2. april 2019 Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Naalakkersuisup Nunatta oqaluttarfianiit pingaarnerpaamiit oqariartuutigivaa, ulloq unnuarlu angerlarsimaffiit imminnut pigisut suliffeqarfittut nalinginnaasutut isigineqarsinnaanngitsut. Taava tassani apeqqusernarpoq qanoq isigineqartariaqarnersugut?

Meeqqanut inuusuttunullu pisariaqartitsingaartunut sullissisuulluta, sulisorpassuaqarluta suliffiusimangikkutta taava suusimassagatta? Suliaq kivitarpup annertoqisoq pisortat namminneerlutik allaat kivissinnaanngisaat, kivitseqataalluta sulisitsillutalu pisugut suusupaginninnerujussuarmik taamak atsigisumik tusaalluni Naalakkersuisullu akissuteqaatani taamak allassimasunik atuagaqarluni nakeriallannanngitsuunngilaq!

Sulisoqarpugut inunnik 140-nik ikinnerunngitsunik, allatulli sulisutut akileraartartunik. Suliffeqarfittut allatulli pisussaaffippassuaqarpugut inatsisinillu malitassaqarluta. Taamaammatt taamatut oqariartuuteqarnera, ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnik pilersitsisimasutut – nukipparujussuarnik atuffigalugu sorpassuartigut ineriartortitsisuunikuulluni – taama Naalakkersuisup tungaaniit suusupaginnitsigisumik pineqarluni nakeriallannaqaaq akuersaarneqarsinnaananilu.

Ilanngullugu 2. April 2019 Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Naalakkersuisoq Inatsisartut oqaluttarfianiit Nalunaarusiornerminnut aallaaviunerarlugu tunngavilersuutigaa:
Toqqaannartumik Artikel 25 taallugu.

Toqqammaviuneragaa imatut oqaasertarqarpoq:

Bekendtgørelse nr. 90 af 7. oktober 1993.

Bekendtgørelse om Danmarks tilbagetrækning af territorielt forbehold for så vidt angår Færøerne og Grønland over for FN-konvention af 20. november 1989 om Barnets Rettigheder

I tilslutning til Udenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 6 af 16. januar 1992, Lovtidende C, meddeles det, at Danmark med virkning fra den 11. maj 1993 har trukket det foreløbige territoriale forbehold tilbage, som blev taget for så vidt angår Færøerne og Grønland i forbindelse med Danmarks ratifikation af FN-konventionen af 20. november 1989 om

Barnets Rettigheder.

Artikel 25

Deltagerstaterne anerkender retten for et barn, der af de ansvarlige myndigheder er blevet anbragt for at få

Isumassortit

Meeqqat siunissaraagut

pleje, beskyttelse eller behandling af hensyn til sin fysiske eller psykiske sundhed, til periodisk gennemgang af den behandling, som barnet får, og af alle andre omstændigheder vedrørende dets anbringelse.

Oqarluni qulaani pineqartoq aallaaviulluinnartoq Nalunaarusiornermut, tassani malittarisassat pingaarutillit tamaasa ilanngunneqartussaammata. Nangillunilu oqarluni isumaqataannginneq piinnarlugu Nalunaarusiaq allanngortinneqarsinnaanngitsoq.

Pissutsilli piviusut tassaapput qulaani pineqartoq Artikel 25-p oqaasertai taamaallaat titarnernik sisamat sinnilaarlugit imaqarmat, tassani aalajangersimasunik maleruagassartaqanngimmat Nalunaarusiaq minnerpaamik pinngitsooranilu qanoq oqaasertaqarnissaanik.

Nalunaarutip inatsisitigut toqqammavia

Nalunaarut Meeqqanut ulloq unnuarlu paaqqinniffinnik pilersitsineq ingerlatsinerlu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 1, 25. januaari 2019-imeersoq Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni nr. 20, 26. juni 2017-imeersumi § 32, imm. 4, § 34, imm. 2 aamma 3 aamma § 57, imm. 4 aamma 6 naapertorlugit ilusilersugaavoq.

§ 32, imm. 4 imatut oqaasertaqarpoq:

Imm. 4. Naalakkersuisut tikeraarluni angalasarnerit pillugit erseqqinnerusumik malittarisassiorsinnaapput, matumani aningaasartuutit ilanngullugit.

§ 34, imm. 2 aamma 3 imatut oqaasertaqarput:

Imm. 2. Ulloq unnuarlu paaqqinniffinnut maleruagassanik erseqqinnerusunik Naalakkersuisut aalajangersaassapput, matumani ulloq unnuarlu paaqqinniffinni immikkoortortat isumannaallisakkat ilanngullugit, kiisalu ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnut innersuussisarnernut naammagittaalliorsinnaanermullu periarfissamik.

Imm. 3. Naalakkersuisut ulloq unnuarlu angerlarsimaffiit pillugit erseqqinnerusunik malittarisassanik aalajangersaasinnaapput, matumani ulloq unnuarlu angerlarsimaffinni immikkoortortat isumannaallisakkat kiisalu ulloq unnuarlu angerlarsimaffinni sulisunut pisortanullu tamanut tunngatillugit pillagaasimannginnermik meeqqanillu pinerliisimannginnermut uppernarsaatit ilanngullugit.

§ 57, imm. 4 aamma 6 imatut oqaasertaqarput:

Imm. 4. Imm. 1-imi taaneqartoq akigititanik akiliineq pillugu maleruagassanik erseqqinnerusunik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput, tassunga ilanngullugit aningaasartuutit suut kommunip akiliutaanut ilaassanersut.

Imm. 6. Imm. 2 malillugu kaasarfimmiut atisassarsiutissallu, tassunga ilanngullugit tunniunneri, aningaasat annertussusissaat aammalu ulloq unnuarlu angerlarsimaffimmi perorsaaneramik suliaqarnerup ilaatut kaasarfimmiussanik malittarisassiornissamik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput.

Qulaani pineqartut tassaapput Inatsisartut inatsisaat ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnut tamanut sinaakkusiinerat.

Qulaani pineqartuni pisinnaatitsisoqanngilaq meeqqat tamarmik pinngitsooratik immikkut ineqartitaanissaannut tunngassutilinnik.

Isumassortit
Meeqqat siunissaraagut

Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Naalakkersuisup Meeqqat Illersuisuanut tunngatillugu oqaasii:

Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Naalakkersuisoq Martha Abelsen Inatsisartut oqaluttarfianniit 2. april 2019 oqarpoq, Nalunaarusiaq ilaatigut Meeqqat Illersuisuat suleqatigineqarluni ilusilersorneqarsimasoq.

Ajoraluartumik Meeqqat Illersuisuat meeqqat ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnut pisartut ulluinnarni misigissutsikkut atugarisartagaat pillugit, paasissutissanik immersorniarlugu arlaleriarluta qaaqqusarsimagaluarparput, meeqqat illersorneqarnissaat pitsaanerusumillu sullinneqarnissaat anguniarlugu ilisimasassaanik immersorusukkaluarlutigu, ajoraluartumilli saaffiginnissutigut arlallit qisuarfigineq ajorpai.

Aamma meeqqat tamarmik immikkut ineqartinneqalissappata tamassuma inuiaqatigiinnut kingunissai itinerusumik eqqarsaatigineqarsimanngitsut malunnaqaaq. Tassami taamatut aalajangersagaqarnerup kingunerisussaassavaa meerarpassuit ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnut inissinneqarnikut anisinneqartariaqalernissaat, ineqatigiiaartoqaaqsaajunnaarmat immikkut ittumik akuersissummik pisimanngikkaanni. Taava meeqqat sumut pisinneqassappat? Qatanngutigijaaat ataatsimut inissinneqarnikut avissaartuutsinneqassappat, tarnikkullu ikilersorneqarnerat annertuseqqillugu?

Minnerunngitsumik ulloq unnuarlu angerlarsimaffiit imminnut pigisut akigititaminnik qaffaasariaqalernerannik kinguneqartussamik taamatut aalajangersaasoqarpoq, tamannalu inuiaqatigiinnut sulii qaavatigut akisunerujussuannortussaalluni.

Peqatigiiffik Isumassortiniit aammalu ulloq unnuarlu angerlarsimaffik Mælkebøtten-imiit inassuteqaatit.

§ 36-mut tunngatillugu:

Meeqqat tapersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni nr. 20, 26. juni 2017-imeersumi pisinnaatitsissummik allaqqasoqanngilaq ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnik imminnut pigisuni sulisuminnut qanoq akissarsiaqartitsisoqassanersoq.

Taamaattoq Meeqqanut ulloq unnuarlu paaqqinniffinnik pilersitsineq ingerlatsinerlu pillugit Namminersortutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 1, 25. januaari 2019-imeersoq naapertorlugu imatut allaqqasoqarpoq:

“§ 36. Meeqqanut ulloq unnuarlu paaqqinniffimmik suliffeqarfittut imminut pigisutut ingerlanneqartumik akuersissagaanni, aqutsisut sulisuusullu akissarsiatigut atorfinitsitaanermilu atugarisaasa pisortani taamatut atorfillit atugarisaat assigissagaat piumasaqaataavoq.

Imm. 2. Uppernarsaatissat akuersissummik qinnuteqaatip nalilersorneqarnissaanut atorneqartussat, ulloq unnuarlu paaqqinniffiup Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmu saqqummiutissavai. “

Tassani suliffeqarfiit namminersortut namminneerlutik isumaqatiginninniarsinnaatitaanerata tamaat peerlugu Naalakkersuisut imminnut taama annertutigisumik pisinnaatitsinerat, inatsisinik atuuttunik sumilluunniit aallaaveqaratik inissaminiinngilluinnarmat inassutigissavarput §36 tamaat peerneqassasoq imaluunniit minnerpaamik imatut oqaasertaqassasoq:

“§ 36. Meeqqanut ulloq unnuarlu paaqqinniffimmik suliffeqarfittut imminut pigisutut ingerlanneqartumik akuersissagaanni, aqutsisut sulisuusullu akissarsiatigut atorfinitsitaanermilu atugarisaasa pisortani taamatut atorfillit atugarisaat **minnerpaamik** assigissagaat piumasaqaataavoq. “ taavalu imm. 2 tamaat peerlugu.

§ 39-mut tunngatillugu:

Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni nr. 20, 26. juni 2017-imeersumi illuutit pisiareqqaarnerata akia aallaavigalugu akilersuisoqarnissaanik Inatsisartut inatsisaanni allaqqasoqanngilaq.

Taamaattoq Meeqqanut ulloq unnuarlu paaqqinniffinnik pilersitsineq ingerlatsinerlu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 1, 25. januaari 2019-imeersoq § 39 naapertorlugu allaqqasoqarpoq imatut:

“Imm. 2. Illuutitik aalaakkaasunik attartornermut akiliutinut aningaasartuutit, illut pisiarinerqarnerinut aningaasartuutinut naleqqiullugu, illuutitik attartornermi aningaasartuutinit naleqquttunit annerussanngillat.”

Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Naalakkersuisoq MA Nunatta oqaluttarfianiit pingaarnerpaamiit taanna pillugu imatut oqaaseqarpoq:

”Tassunga atatillugu oqaatigineqassaaq aalajangersakkanut taakkununga ulloq unnuarlu paaqqinniffinnit imminut pigisunit naleqqutinnigsumik aningaasanik peersisoqartannginnissaata qulakkeerneqarnissaa siunertarineqarmat.”

Tassani ersarilluinnartumik oqariartuutigineqarpoq ulloq unnuarlu angerlarsimaffiit imminnut pigisut Naalakkersuisup tungaaniit tatigineqannginnerat pillugu sukaterisoqartariaqarsimasoq.

Tassa imaappoq illuutigit aningaaserivimmiit attartornitsigut pisiagut erniaat aserfallatsaaliinermullu aningaasartuutigit matusinnaajunnaarlutigit inissinniarneqarpugut, akiliisinnaajunnaarnissarput piffissami qaninnerpaami aqutissiuullugu. Tamannalu akuersaarneqarsinnaanngilluinnarpoq!
Inissiat meeqqanut inuusuttunullu ulloq unnuarlu angerlarsimaffissaattut naleqqussarlugit iluarsartuuteqqinnikuupput, taakkunungalugu pisiarinerata qaavatigut aningaasartuuteqangaatsiaqqinnikuulluta. Taamaattumillu pisiarinerata nalingi sinnerujussuarlugit naleqalersillugit.

Inuttut pigisagut tamaasa qularnaveeqqutigalugit illut pigisagut pisiarinikuuagut, Kreditforening-it bank-illu ulloq unnuarlu paaqqinniffinnut imminnut pigisunut attartortitsisinnaanngimmata.

Taamaammat tassani nammataqareeqaagut, inatsisillu maleqqissaarlugit sulinissarput annertuumik pisussaaffileereermat, suna tamaat tikillugu inatsisit maleqqissaarlugit ingerlavugut, kukkunersiuisunillu malinnaaffigeqqissaarneqarluta ingerlalluta.

Inissianik allanik attartorniarsinnaavugut, uagut pigisagut amigartoorutitit ingerlalersussaananeratt pillugu? Tamanna pillugu nalunaarummi ersitsoqarpa? Naagga.

Illuutillit allat attartorfiginiaraluarutsigit, oqarfigalugillu illuutaata pisiarinerata akia aallaavigalugu taamaallaat akiliisinnaatitaavugut, sooruna taakkua oqassapput:

“Ajunngilaq ilissi piaarnerpaamik aniniaritsi, allanik akiutitsinnut akiliisinnaasumut attartortussanik ulikkaarpugut!” Tassa uanissaaq aamma periarfissatsinnik mattutereerpaatigut nalunaarut una sakkugalugu. Tamannalu meeqqanut taamaallaat eqquinerussaaq, taakkumi angerlarsimaffeeruteqqittussaammata.

Taamaammat § 39, imm. 2 peerneqarnissaa inassutigissavarput.

§ 38, §39, §40 aamma § 41-mut tunngatillugit:

Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni nr. 20, 26. juni 2017-imeersumi pisinnaatitsissummik allaqqasoqanngilaq, namminersortunut inatsisit atuuttut saniatigut annertusisamik naatsorsuutininik tunniussisarnissamik.

Soorlu aamma allaqqasoqanngitsoq missingersuutininik nalagaaffiup akuerisaanik misissorneqarsimallutillu akuerineqarsimasunik pisortanut kommuninulluunniit tunniussisoqartarnissaanik.

Taamaattoq Meeqqanut ulloq unnuarlu paaqqinniffinnik pilersitsineq ingerlatsinerlu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 1, 25. januaari 2019-imeersoq naapertorlugu § 38, §39, §40, §41-milu immikkoortorpassuarnik immersukkamik allaqqavoq, ulloq unnuarlu angerlarsimaffiit imminnut pigisut malitassaat suunersut. Naatsumik oqaatigalugu namminersortuuneq tamaat peerlugu aalajangersaaniartoqarpoq, naak tamanna inatsimmi pisinnaatitsissummik allaqqasoqanngitsoq, aammalu naak pisussaaffeqareersugut Naalagaaffiup akuerisaanik kukkunersiorneqartarnissatsinnik, taakkulu suut tamaasa kumaarlugit misissortaraat, inatsisinik malininnilluta ingerlatsinerput qulakkeerniarlugu.

Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni nr. 20, 26. juni 2017-imeersumi taamatut Nalunaarusiami aalajangersaasoqarnissaanik aqutissiuussisoqanngilaq.

Taamaamat § 38, §39, §40 aamma §41 peerneqarnissaat inassutigissavarput taamaallaallu nalinginnaasumik suliffeqarfinnut namminersortunut maleruaqqusaasartunik taarserlugit.

§ 44-mut tunngatillugu:

Meeqqanut ulloq unnuarlu paaqqinniffinnik pilersitsineq ingerlatsinerlu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 1, 25. januaari 2019-imeersoq naapertorlugu § 44-mi imatut allaqqasoqarpoq:

Imm. 2. Meeqqanut ulloq unnuarlu paaqqinniffiit suliffeqarfittut imminnut pigisutut ingerlanneqartut ileqqoreqqusaanik Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik akuerinnittuussaaq.

Matumani §-mi angerlarsimaffiit imminnut pigisut aningaasaateqarfittut pilersinneqarsimasut ileqqoreqqusaat pineqarput. Matumuuna erserpoq, Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik tassaasoq ileqqoreqqusanik akuersisussaq – kisiannili aningaasaateqarfiit pillugit inatsimmut atatillugu Civilstyrelsen Danmarkimiiittoq tassaavoq ileqqoreqqusanik akuersisussaq, ileqqoreqqusani allannguutininik akuersisussaq kiisalu aningaasaateqarfiup atorunnaarsinneqarneranik akuersisussaq. § 42 oqaasertaliornera allanngortinneqartariaqapoq kiisalu Kalaallit Nunaanni Danmarkimilu inatsisit atuuttunut tulluussartariaqarluni.

§ 49-mut tunngatillugu:

Meeqqanut ulloq unnuarlu paaqqinniffinnik pilersitsineq ingerlatsinerlu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 1, 25. januaari 2019-imeersoq naapertorlugu § 49-mi imatut allaqqasoqarpoq:

Imm. 4. Ulloq unnuarlu akigitaq, imm. 1-3 naapertorlugit kommunalbestyrelsip inissiisup meeqqanut ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut inissiinerminut akiligassaa, tassaavoq meeqqap ulloq unnuarlu paaqqinniffimminneranut atatillugu akiligassat tamarmiusut, matumani ukununga aningaasartuutit:

- 1) sulisut nalinginnaasut,
- 2) nerisaqarneq ineqarnerlu
- 3) sullissisut, matumani tarnip pissusaanik ilisimasallit aamma tarnikkut nappaatinik katsorsaasartut
- 4) Kalaallit Nunaanni avataanilu angalaarnerit angalanerillu,
- 5) sunngiffimmi sammisassaqaartitsinerit, aamma
- 6) meeqqamut kaasarfimmiussat atisarsiniutissallu.

Ulloq unnuarlu angerlarsimaffiit imminnut pigisut makkuninnga aamma aningaasartuuteqartarput nalilerujussuarnik:

- Aserfallatsaaliunermut,
- Pequtit nutaangilisut taarsersornissaannut, (ass. Akulikitsumik pequtinik taarsiisariaqarneq pisinnaasarpoq meeqqat ilai aserorterisarmata)
- Allaffeqarnermut allaffissornermullu,
- sulisussarsiornermut,
- Sillimmasiinermut,
- Kukkuersiuisunut inatsisilerituunullu,
- Pigisat nalillit naleerukkiartornerinut aningaasartuutit.

Taamaamat inassutigissavarput ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnut imminnut pigisunut tunngatillugu qulaani allaqqasut ilanngunneqassasut, ilanngunneqanngippatami immiut akilersinnaasumik ingerlatsisinnaajunnaassagatta, tamannalu matusariaqarnissamik kinguneqassalluni. Tamanna taamaallaat meeqqanut tuttussaavoq.

§ 56-mut tunngatillugu:

Ulloq unnuarlu angerlarsimaffiit imminnut pigisut namminneerlutik Kommunit akiliutigisartagaat aallaavigalugit aningaasartuutitik tamaasa ingerlattarpaat. Ukiorpasuarujussuarni piusimangikkaanni aningaasanik tigorianaannarnik peqarniarneq ajornartorsiutaasarpoq.

Taamaattoq Meeqqanut ulloq unnuarlu paaqqinniffinnik pilersitsineq ingerlatsinerlu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 1, 25. januaari 2019-imeersoq naapertorlugu imatut allaqqasoqarpoq:

“§ 56. Meeqqat meeqqanut ulloq unnuarlu paaqqinniffimmiinnerinut akiliutit qaammatikkaartumik kingumoortumik akilerneqartassapput. “

Naak Kalaallit Nunaat Nalagaaffimmiit qaammatit pingasukkaartumik siumoortumik bloktilskudimik pisaraluartoq taakkulu Kommunenuk agguanneqartartut, taamaattoq ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnut imminnut pigisunut aningaasatigut artukkiinissaq Nalunaarusiaq aqutitigalugu aqutissiuunneqarpoq.

Qaammatip aallaqqaataani sorpassuit angerlarsimaffiup avataanut suleqatinut akileqquneqartarput, soorlu aningaasanik atukkat bankimut, najugaqarfiiinut attartukkanut, nerisassarsiniaraanni, atisassarsinniaaraanni, angalasussaattillugit billitsisinniaaraanni imaluunniit arlaatigut sammisaqaartitsilluni suliaqarnermi tamakku ingerlaannaq akiligassaasarput. Sulisut qaammatip qiteqqunerani naanerani akissarsitinneqartarput. Tassanngaannaq aningaasartuutissanik takkuttoqariataarsinnaasarpoq, soorlu meeqqamik inissiisoqariataarnerani sutaqarani inissinneqaraangat, sorpassuit pisiariartupallanneqartariaqartarput. Tamakku qaammatip naanerani aatsaat akilerneqartalerpata ulloq unnuarlu angerlarsimaffiit ajutoornissaannut aqutissiuussineq uani qanittuararsuuvoq.

Isumassortit

Meeqqat siunissaraagut

Taamatut allaqqasoqarnerata kinguneranik bankimut aningaasanik attartortariaqalernermik kinguneqassaaq aningaasartuuterpassuarnik matusissutissaqarniassagaanni. Tamanna suliffeqarfittut aamma aningaasartuuteqarnerulernermik kinguneqartussaavoq, aningaasanik attartorneq erniaqartarmat qaavatillugu allanik aamma aningaasartuutitaqartamata. Tamakku kingunerinik meeqqanut akiutigut naggataatigut qaffanneqarnissaannik pisariaqartitsisoqalersinnaavoq. Taamatullu akinik qaffaasariaqalernissaq inuiaqatigiinnut akissajaataanerulersussaammat pinngitsoortikkusoqaarput.

Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni nr. 20, 26. juni 2017-imeersumi taamatut Nalunaarusiami aalajangersaasoqarnissaanik aqutissiuussisoqanngilaq.

Taamaammat § 56-ip peerneqarnissaa inassutigissavarput.

§ 61-mut tunngatillugu:

Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni nr. 20, 26. juni 2017-imeersumi § 34, imm. 2-mi imatut allaqqasoqaraluartoq: ”... kiisalu ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnut innersuussisarnernut naammagittaalliorsinnaanermullu periarfissamik.”, taamaattoq Naalakkersuisut Nalunaarutaanni nr. 1 25. Januar 2019-imeersumi § 61-imi imatut allaqqasoqarpoq:

” § 61. Meeqqanut ulloq unnuarlu paaqqinniffimmik akuersilluni Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup aalajangiinera pisortatigut oqartussanut allanut naammagittaalliuutigineqarsinnaanngilaq.”

Taamaammat § 61-ip iluarsineqarnissaa, pineqartut maalaarfissaqartinneqarsinnaatilerlugit inassutigissavarput.

Pissutsit piviusut ilisimaneqartariaqartut:

Suleriaqqinnissami suliaq peqqissaarulluinnarlugu ataatsimoorullutigu suliarisariaqarparput, allannguutaasinnaasut suqaluartut tamarluinnaasa oqaatsimiit oqaatsimut allatut ajornartumik nakkutigeqqissaarlugit. Taamaaliunngikkutta maannamut misilittakkagut naapertorlugit Isumaginninnermi Aqutsisoqarfimmi atorfilittat, nalunaarut pinnguaralugu isumartik naapertorlugit ilusilersoqqiinnassavaat, soorlu siuliini taamatut ingerlareersut. Isumaginninnermi Aqutsisoqarfimmi atorfilittat, suliarfik inaarlugi Naalakkersuisoq atsiortereeraangassuk, tassunga killinnerit tamaasa Naalakkersuisoq akisussaasoq nalunaarummik illersuisussanngortarpoq ”suliarni” atsioreerneratigut.

Taamaammat Ilaqutariinnermut Peqqissutsumullu Ataatsimiititaliap akisussaaffik tamakkiisooq tigusariaqarpaa qulakkeerluinnassallugulu, Isumaginninnermi Aqutsisoqarfimmi atorfilittat taamatut nalunaarummik kingunerluuteqartussamik suliaqatiginnissaat, taakkuummatami taamatut ukiuni marlunni kingullerni ilusilersuisut.

Ukiut kingulliit marluk Nalunaaruttip suliarineqarnerani immikkoortui paragraffit nooqattaarneqartarput oqaasertaalu allanngortiterneqartarlutik. Taamatut suleriuseqarnerup unitsinneqarnissaa qulakkeertariaqarpoq, iluemoorsinnaanngimmammi susassaartut meeqqanut kiffartortut pingaernerpaat, inuiaqatigiinnilu kivitassamik oqimaareeqisumik pisortallu nukissaqarfingnisaannik tamaviaarlutik kivitseqataasut, ajornerusumik atugaqartussanngorlugit inissinniarneqattaarnerat.

Suliaq ukiut marluk tamaviaarluta peqataaffigereerparput, sulilu pitsaanerpaamik aporfilersuutaanngitsumillu inissinneqarluni naammassivinneqarnissaata tungaanut suleqataanissatsinnut assagut isaappagut.

Isumassortit

Meeqqat siunissaraagut

Qaffasissumik suliassaqrarfiup iluani suleriuseqarpugut pisortanit ilinniarfigineqarsinnaasunik.

Namminersortuunerput annertuumik piumasaaqatitaqarpoq, taamaammat suliffeqarfigut pitsaanerpaamik ingerlatissallutigut pisussaaffeqarpugut, tamannalu ullut tamarluinnaasa qulakkeersimaniarlutigu sulilluta.

Namminersortuunerput innarlernagu pitsaanerpaamik suleqatigiitta, taamaaliornitsigut suleriuseq qaffassariigarpud annaaneqassanngilaq ineriartoqqittoqartuarnissaalu qulakkeerneqassalluni.

Matumuuna Isumassortiniit erseqqissaatigissavarput, soorunami sullissinitsinni ersarissunik sinaakkutassaqrarput pisariaqartoq, sinaakkutassalli uagutsinnut akimmisaarutitut sullissinissatsinnullu aporfilersuutaanissaat kissaatiginanngilaq, pitsaasumimmi sullissinissarpud pingaarluinnarmat.

Isumassortiniit pingaartipparpud naaperiaasinnaassuseqarluni ataqpeqatigiillunilu suleqatigiilluarnissaq, inuiaqatigiinnimi kivinniakkagut sullitagut imaannaanngitsunik aallaavillit, pitsaasumik nammaqatigiinnikkut aatsaat ilorraap tungaanut iluatsittumik aallariartissinnaagatsigit.

Inatsisartut ilaasortaasa 2. April 2019 Inatsisartut oqaluttarfianni oqariartuutaat ataatsimut isigalugu unaavoq:

Ulloq unnuarlu angerlarsimaffiit imminnut pigisut atugaat ajornerulersinneqassanngitsut, suliaat inuiaqatigiit iluanni imaannaanngitsumik oqimaassuseqarmata, uanilu meeqqat pineqarlutik. Ingerlatsisut ingerlatsineranni ajornerulersitsinerup kinguneru meeqqanut eqquinerluttussaammata.

Ulloq unnuarlu angerlarsimaffiit imminnut pigisut peqatigiiffianiit Isumassortiniit aammalu sakkortuumik inassutigerusutarput tassaavoq, Nalunaarusiap taassuma oqaatsimiit oqaatsimut suut qanoq isumaqarnersut, qanoq paasineqarsinnaanersut, qanorlu sullissisunut sullitanullu kinguneqarsinnaanersut paasiniaqqissaarlugit pissutsinut piviusunut naleqqussarlugu suliareqqinneqarnissaa, pilersitsinikut qanimut suleqatigalugit.

Inatsisartut ataatsimiinneranni 2. april 2019-imi oqaluuserisassap nr. 42-p sammeneqarnerani, partiit oqaaseqartuunit amerlanernit kissaatigineqarpoq, susassaqartuusugut Isumassortit uuma suliareqqinneqarnissaani peqataatinneqassasugut. Taamaattumik una allakkiq ersarissunik allannguutissanik imaqartitarput matumuuna Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliami ilaasortanut nassiupparput, suleriaqqinnissami toqqammivissatut atorneqarnissaa siunertarlugu.

Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliami uuma suliareqqinnissaanut suleqataanissatsinnut piareersimalluinnarpugut, aggersarneqarnissatsinnullu piareeqqalluta.

Suliap pitsaasumik inarneqarnissaanut suleqataarusoaqagut.

Inussiarnersumik inuulluaqqusilluta

Isâvara Petrusen
Siulittaasoq
Peqatigiiffik Isumassortit